Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Orsaskolan

2026

ORSA KOMMUN

Introduktion

Det här är Orsaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Den beskriver vårt systematiska och målinriktade arbete som syftar till att **främja** lika rättigheter och möjligheter för alla elever, samt att **förebygga** och förhindra trakasserier och kränkande behandling på skolan och i fritidshemmet.

Trakasserier är kopplade till diskrimineringsgrunderna, medan kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet genom att till exempel retas, mobba, frysa ut, knuffas eller fysiskt göra någon illa.

De lagstadgade diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Förskolor och skolor i Orsa kommun använder sig av en digital plattform för att hantera kränkningsärenden. Denna plattform heter Draftit och ligger på kommunens intranät och kan användas via dator, mobil eller surfplatta. Plattformen är GDPR-säker och effektiviserar arbetet genom mindre pappershantering. Denna hantering ger oss en tydlig överblick över ärenden och statistiken hjälper oss att rikta resurser rätt i det förebyggande och främjande arbetet.

Planen är indelad i tre kapitel enlig följande:

Kapitel 1: *Våra rutiner för att skapa, följa upp och utvärdera skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling*
Kapitel 2: *Våra beslutade åtgärder utifrån genomförd utvärdering och kartläggning.*
Kapitel 3*: Våra rutiner för att utreda och åtgärda när en elev diskriminerats, trakasserats eller kränkts*

Vår vision

Arbetet med likabehandling och trygghet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde, samt att utveckla en skolmiljö där alla elever får förutsättning för att lära, utvecklas och må bra i en trygg miljö. Likabehandlingsarbetet skall genomsyra hela verksamheten - undervisning, förhållningssätt, regler och rutiner.

Vi vill skapa en miljö där hänsyn, gott uppförande och ömsesidig respekt präglar umgängestonen.

Vi vill att alla elever känner sig sedda och att ingen utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

Arbetet med likabehandling i förskolan handlar om
att förverkliga FN:s barnkonvention

Kapitel 1 *Våra rutiner för att skapa, följa upp och utvärdera skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling*

Samarbete är grunden för ett framgångsrikt arbete mot diskriminering och kränkningar. Vi vill att arbetet skall involvera all skolpersonal, eleverna och deras vårdnadshavare. Allas möjlighet till delaktighet och inflytande är viktigt för att vi skall nå vårt mål med en trygg arbetsmiljö och ett gott socialt klimat på skolan. Deltagandet innefattar såväl kartläggningsarbetet, analys och framtagande av aktiva åtgärder, samt uppföljning och utvärdering.

Elevernas delaktighet

MVP, mentorer i våldsprevention
Trygghetsteam
Klassråd
Kostråd
Elevråd och kostråd, där man arbetar med frågor kring en tryggare skolmiljö, skolmatsfrågor och skolmatsmiljön.
Schemalagda luncher
Enkätundersökningar rörande trygghet och studiero, görs av samtliga elever under höst- och vårtermin.
Utvecklingssamtal, där det ingår att fråga eleven om trygghet och trivsel, görs höst- och vårtermin.
Hälsosamtal med skolsköterska med bland annat frågor kring trygghet och trivsel.
Skolans trivselregler. Dessa arbetas fram på elevråd och under mentorstid. Trivselreglerna finns uppsatta i alla klassrum.
Skolkafeterian, drivs av elever under skoltid
Temadagar med klasser i samarbete med Orsa Församling

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldramöte varje hösttermin
Information via Meitner
Utvecklingssamtal

Personalens delaktighet

Arbetslagsmöten
Arbetsplatsmöten
Enkätundersökning
Elevhälsoteam
Kollegialt lärande
Systematiskt kvalitetsarbete
MVP-utbildning och handledning
Temadagar med klasser i samarbete med Orsa Församling

Föreläsning ”Hedersrelaterat våld”
Personalen fick under höstterminen vara med på en föreläsning kring hedersrelaterat våld med efterföljande workshop.

Fortbildning ”Flickor med autism och ADHD ”
Personalen deltog under hösten i en fortbildning kring autism och ADHD hos flickor.

MVP

Arbetet med MVP-mentorer i våldsprevention implementerades under vårterminen 2020 och fortgår. Arbetet är ett värdegrundsarbete i syfte att synliggöra att vålds- och maktstrukturer kan ta sig uttryck såväl på nätet, fysiskt, verbalt och sexuellt, och att också arbeta förebyggande.

Förankring av planen

Denna plan är skolans verktygslåda vad gäller främjande och förebyggande arbetet likabehandling, trygghet och trivsel i skolan. För att planen skall fungera som den verktygslåda den är tänkt att vara behöver den vara väl känd och förankrad i verksamheten. Personal, elever och vårdnadshavare skall vara delaktiga i utformandet av planen samt ha kännedom om att den finns och vad den innehåller.

Den färdiga planen ska presenteras på elevråd, klassråd, föräldramöten och arbetsplatsträffar.

Arbetslagen ska diskutera innehållet i planen löpande under året. Planen tas också upp regelbundet på klassråd och i elevrådet.

Utvärdering av 2025 års plan

Skolan

Den enkät rörande trivsel och trygghet som eleverna genomförde under höstterminen visade att värdet gällande studiero ligger på 80% (2024, 68%). Värdet rörande trygghet ligger på 89% (2024, 90%).

Värdet gällande rasism:
Har du någon gång hört någon säga rasistiska saker på skolan (t.ex. ord, skämt, kommentarer):
Ja, ofta: 34%
Ja, någon gång: 50%

Jag känner att alla elever, oavsett bakgrund, behandlas lika på vår skola:
Ja: 63%
Nej: 21%

Har du själv blivit utsatt för rasism på skolan?
Ja: 20%
Nej: 78%

Åtgärder för ökad studiero

Skolan har under läsåret lyft och diskuterat frågan om studiero. Flera gemensamma regler har tagits fram som ska gynna studieron. Arbetet med att förbättra struktur och studiero har fortsatt under året, insamling av mobiler, Ipads utan möjlighet att ladda ner egna appar, möblering i klassrum, fasta platser och tydliga genomgångar. Personalen har tillsammans tagit fram en gemensam lektionsstruktur för undervisningen.

Mentorerna arbetar kontinuerligt med värdegrundsarbetet under mentorstid. Där har vi sen 2020 implementerat arbetet med MVP, mentorer i våldsprevention. Detta sker i åk 7 och åk 8.

Kamerorna är fortsatt aktiverade vilket vi tror bidrar till trygghet bland eleverna.

Eleverna har under vårterminen fyllt i utvärderingar kring pedagogernas undervisning, de har fått kommit till tals om hur de upplever undervisningen, studieron och möjligheten att få hjälp och stöd under lektioner.

Skolan har inför HT 2025 omorganiserat sin stödverksamhet. Vi har skapat en samlad verksamhet som kallas ”Studion”, där kan elever få olika slags stöd utifrån sina behov. Omorganisationen har lett till ett tätare och effektivare samarbete mellan vår personal.

Åtgärder för trygghet och trivsel

Mentorstid genomförs 1 gång/vecka.
Skolans elevhälsoteam arbetar både förebyggande och operativt för att upptäcka och förebygga otrygghet, ohälsa och elever som far illa och blir hemma från skolan.
Skolans trygghetsteam, med representanter från varje årskurs, arbetar med förebyggande aktiviteter för att öka tryggheten på skolan.
I och med vår nya stödverksamhet Studion kunde skolan även flytta några arbetslags arbetsrum för att ha mer personal där eleverna befinner sig och öka tryggheten för våra elever.

Åtgärder för minskad rasism

Utvalda elever har haft ett rundabordssamtal med arbetslagsledarna och fritidsledaren (som ansvarar för elevråd och trygghetsteam). Utifrån detta samtal så har vi tillsammans försökt hitta sätt att arbeta kring rasism i skolan. Under 2026 kommer detta arbete att fortgå.

Kapitel 2: *Våra åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter, samt motverka diskrimineringar och kränkningar.*

Samarbete är grunden för ett framgångsrikt arbete mot diskriminering och kränkningar. Under 2026 kommer Orsaskolan att ha följande områden att utgå ifrån i det främjande arbetet:

Åtgärder utifrån "Rasism"

Arbeta för minskad rasism och fortsätta vårt arbete kring studiero och trygghet. Under året 2026 kommer Orsaskolan att delta i en fortbildning om rasism.
"Hur kan vi som arbetar i skolan förebygga och motverka rasism i vardagen? Den här fortbildningen ger skolans personal gemensam kunskap för att förstå och förebygga rasism i vardagen."

Våra samtal med elever kring rasism kommer att fortgå och tillsammans med elevrådet ska vi tillsammans lyfta frågan kring rasism och åtgärder kring det. Då vi redan arbetar med MVP så ska fokus på de lektioner som handlar om rasism arbetas med under året. Personalen kommer även att under 2 möten under VT26 att arbeta med material från Forum för levande historia för att få mer kunskap om att arbeta med rasism i skolan.

Åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Kön"

Personal utbildades under slutet av 2019 i MVP, mentorer i våldsprevention. All personal deltog i en introduktionsföreläsning vid läsårsstart 2019. Ungefär 2/3 av den pedagogiska personalen utbildade sig till MVP-handledare under 3 dagar i slutet av 2019, och arbetet med eleverna påbörjades vid terminsstart 2020 och fortgår.

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Könsöverskridande identitet eller uttryck"

Personal utbildades under slutet av 2019 i MVP, mentorer i våldsprevention. All personal deltog i en introduktionsföreläsning vid läsårsstart 2019. Ungefär 2/3 av den pedagogiska personalen utbildade sig till MVP-handledare under 3 dagar i slutet av 2019, och arbetet med eleverna påbörjades vid terminsstart 2020 och fortgår.

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Ålder"

Personal utbildades under slutet av 2019 i MVP, mentorer i våldsprevention. All personal deltog i en introduktionsföreläsning vid läsårsstart 2019. Ungefär 2/3 av den pedagogiska personalen utbildade sig till MVP-handledare under 3 dagar i slutet av 2019, och arbetet med eleverna påbörjades vid terminsstart 2020 och fortgår.

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Sexuell läggning"

Personal utbildades under slutet av 2019 i MVP, mentorer i våldsprevention. All personal deltog i en introduktionsföreläsning vid läsårsstart 2019. Ungefär 2/3 av den pedagogiska personalen utbildade sig till MVP-handledare under 3 dagar i slutet av 2019, och arbetet med eleverna påbörjades vid terminsstart 2020 och fortgår.

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Etnisk tillhörighet"

Personal utbildades under slutet av 2019 i MVP, mentorer i våldsprevention. All personal deltog i en introduktionsföreläsning vid läsårsstart 2019. Ungefär 2/3 av den pedagogiska personalen utbildade sig till MVP-handledare under 3 dagar i slutet av 2019, och arbetet med eleverna påbörjades vid terminsstart 2020 och fortgår.

Trygghetsteam

Skolans trygghetsteam träffas en gång i månaden och består av representanter från varje klass som tillsammans med ansvarig lärare diskuterar trygghetsfrågor och hur man är en bra kompis.

Elevråd

Elevrådet som har regelbundna möten diskuterar och beslutar i flertalet frågor som rör exempelvis trivselregler, ute- och innemiljö samt studiemiljö.

Operativt elevhälsoteam

Elevhälsoteamet finns närvarande på skolan och syns frekvent i både klassrum och korridorer där de arbetar både förebyggande och operativt. Elevhälsoteamet besöker arbetslagen ca 1 gång /mån för att arbeta förebyggande och EHT teamet tar varannan vecka emot personal där de kan lyfta enskilda elevärenden.

Ovanstående områden utvärderas minst två gånger per år, av eleverna, via enkät.

Våra åtgärder för **"Trygghet, trivsel och studiero"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
MVP-arbete utifrån ovan angiven modell	Enkätundersökning VT-25 samt HT-25	Rektor Orsaskolan

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Kön"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
	Enkätundersökning VT-25 samt HT-25	Rektor Orsaskolan

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Könsöverskridande identitet eller uttryck"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
	Enkätundersökning VT-25 samt HT-25	Rektor Orsaskolan

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Religion eller annan trosuppfattning"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
	Enkätundersökning VT-25 samt HT-25	Rektor Orsaskolan

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Sexuell läggning"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
	Enkätundersökning VT-25 samt HT-25	Rektor Orsaskolan

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Etnisk tillhörighet"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
	Enkätundersökning VT-25 samt HT-25	Rektor Orsaskolan

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden **"Funktionsnedsättning"**		
Aktiv åtgärd	***Uppföljning***	***Ansvarig***
	Enkätundersökning VT-25 samt HT-25	Rektor Orsaskolan

Kapitel 3: *Orsaskolans rutiner för att anmäla och utreda kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering*

En förenklad beskrivning av diskriminering är enligt diskrimineringslagen att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder). Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Steg 1 Anmälan

Enligt Skollagen (2010:800) ska lärare eller annan personal som får kännedom om att en **elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, kränkande behandling, sexuella trakasserier eller andra trakasserier i samband med verksamheten** är skyldig att anmäla detta till rektorn, som i sin tur ska anmäla vidare till huvudmannen.

All personal och alla elever på Orsaskolan ska känna till att om de själva eller någon annan utsätts för kränkande behandling så är de skyldiga att anmäla detta till rektor. Personal anmäler skyndsamt till rektor via plattformen Draftit.

Elev och vårdnadshavare har också möjlighet att anmäla och gör så genom att kontakta någon ur personalen, som då anmäler via Draftit.

Steg 2 Utredning

En utredning som allsidigt belyser vad som hänt och som omfattar både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den eller de som blivit utsatta ska skyndsamt göras.

Utredningen ska innehålla en analys av orsakerna till det inträffade och ge tillräcklig information för en bedömning av vilka åtgärder som måste vidtas för att trakasserier eller kränkningar inte ska inträffa igen.

På Orsaskolan görs utredningen av mentor eller annan personal med stöd av elevhälsoteam och rektor. Utredningen ska leda fram till åtgärder som riktas mot både den/de som blivit utsatt och den/de som utövat kränkningen.

Steg 3 Dokumentation

Utredningen ska dokumenteras och visa vad som hänt och vilka åtgärder skola ska vidta och varför åtgärderna valts.

Den samlade dokumentationen ska sedan ge en bild av hur det ser ut i fråga om kränkningar och trakasserier på hela skolan för att sedan kunna användas i förebyggande syfte.

På Orsaskolan ansvarar av rektor utsedd utredare för dokumentationen. All personal skall vara införstådda i den lagstiftning som gäller vid tystnadsplikt och sekretessbestämmelser. Information om kränkningar och trakasserier samt dokumentationen ska tillföras verksamhetschef, dvs huvudman. Vi använder plattformen Draftit.

Steg 4 Åtgärda

De åtgärder som sätts in ska riktas mot både den som blivit utsatt och den eller de som utövat kränkningen. Det måste följas upp att åtgärderna haft önskad effekt.

På Orsaskolan arbetar vi med åtgärder som:

- återkommande samtal med elever och vårdnadshavare – utifrån behov och med personal som har kompetens för uppgiften
- ökade observationer vid vissa tillfällen eller platser, exempelvis på raster, i klassrum, korridorer, omklädningsrum och kapprum och matsal
- eventuell omorganisation i och av grupper samt insatser i grupper/klasser
- trygghetsperson
- ”Veckomål” som överenskommes mellan elev, mentor och vårdnadshavare, samt följs upp, utvärderas och förnyas varje vecka.

Steg 5 Uppföljning

Rektor ska under en tid härefter försäkra sig att det ovälkomna beteendet har upphört. Fortsätter problemen ska ärendet utredas på nytt.

På Orsaskolan följs ärenden om kränkande behandling upp vid Trygghetsteamets möten samt EHT-möten för att utvärdera insatta åtgärder och för att försäkra oss om att ovälkomna beteenden upphört.

Ytterligare åtgärder

I vissa fall av grova kränkningsärenden eller trakasserier kan anmälan till polis eller socialtjänst bli aktuell.

Elev som är utsatt för kränkande behandling eller mobbning och upplever att man inte får tillräcklig hjälp från skolan, kan anmäla skolan till Barn- och elevombudet (BEO) vid Skolinspektionen.

Barn- och elevombudet utreder anmälningar om kränkande behandling och kan företräda enskilda barn och elever i domstol (BEO) tel. 08-586 080 00.

När det är fråga om diskriminering eller trakasserier kan ärendet anmälas till Diskrimineringsombudsmannen (DO) tel. 08-120 20 700.

Skolans rutingång

1. Den som upptäcker pågående diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling skall genast ingripa så att händelsen avslutas.
2. Mentor och den som upptäckt/fått reda på händelsen samlar information från först den utsatte, sedan den eller de som anses ha utsatt. Dokumentera noga vad som sägs av alla inblandade.
3. Mentor talar sedan med den eller de som utfört en och en. Man förklarar vad som har hänt och vilket beteende som måste upphöra. Inget av de tre ovanstående tolereras på skolan, enligt lagen.
4. Alla inblandade elevers föräldrar kontaktas och informeras om vad som hänt, och vad som sagts. Man informerar också om att en **kränkningsrapport lämnas in till rektor**.
5. Rektor beslutar om det behövs en **fördjupande utredning** av händelsen och utser då en ansvarig utredare. Den fördjupade utredningen bör sättas i gång skyndsamt. Utredningen skall fokusera på händelsen och de förhållanden som lett fram till den uppkomna situationen. Utredningen bör omfatta både den som utsatts och de som utsatt.

   5a. Allvarssamtal hålls med aktiva inblandade

   5b. Utredningen skall ge förslag på åtgärder för att stoppa fortsatta kränkningar och även sätta in aktiva åtgärder samt datum för uppföljning av dessa. Åtgärderna dokumenteras och utvärderas.

   5c. Även en reflektion kring pedagogisk utredning skall göras. Skolan behöver möta alla elevers behov. I vissa fall av grova kränkningar eller trakasserier kan det finnas fog för att upprätta ett åtgärdsprogram för både den utsatte och förövaren. I vissa fall av upprepade grova kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier kan anmälan till socialtjänsten bli aktuell.

   5d. Visar det sig vid uppföljning att trakasserier eller kränkning inte upphört kan det bli aktuellt med disciplinära åtgärder.

   5e. Utredningsansvarige informerar alla berörda lärare om vad som hänt.

6. Eleverna hålls under uppsikt under en tid. Samtal med den utsatte igen för att se om kränkningarna upphört.

Åtgärder

- Erbjuda medlingssamtal om konflikt finnes.
- Samtal med elev (rektor eller kurator).
- Samtal föräldrar och elev (mentor).
- Samtal föräldrar och elev (rektor eller kurator).
- Veckomål (kortsiktigt) eller åtgärdsprogram (långsiktigt). Både för hemmet och skolan. Görs gemensamt med elev och eventuellt vårdnadshavare.
- Extra vuxen under raster och ev. vissa ämnen.
- Se över gruppindelningar och eventuella anpassningar.
- Placeringar i klassrum, omklädningsrum, kapprum, kösystem.
- Till och från skolan? Separata raster?
- Trygghetsperson

Handlingsplan för implementering av Orsa kommuns *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* i skolan

	Vad	Ansvar	När
	Plan mot diskriminering och kränkningar skrivs inför kommande år.	Rektor	December
	Planen är klar och förs in i skolans eget årshjul.	Rektor	Januari
	Planen presenteras på VU-dag/APT, varje arbetslag planerar hur och när aktiviteter skall genomföras	Rektor	Februari
	Planen presenteras i varje klass på klassrådstid Huvudmannen genomför övergripande analys Utskott för lärande samt Kommunstyrelsen tar del av rapporter och analys.	Klasslärare/Mentor Skolchef	Februari
	Enkätundersökning	Rektor	Mars/April
	Analys av enkätundersökning Analys av läsårets kränkningsrapporter	Rektor/Skolchef	Maj
	Planen presenteras i varje klass på klassrådstid	Klasslärare/mentor	Augusti
	Planen diskuteras i samband med utbildning för årets trygghets och trivselteam	Klasslärare/Mentor	September
	Kartläggning av nuläge Elevsamtal och ”Husmodellen” Skolsköterskornas hälsosamtal	Rektor. Klasslärare/Mentor	Oktober/ November
	Utvärdering av föregående års plan Analys av terminens kränkningsrapporter	Rektor. Klasslärare/Mentor	November

	Analys av kartläggning och utvärdering	Rektor. Klasslärare/Mentor	November